

Förstärkt skattereduktion för förvärvsinkomster

Innehållsförteckning

1	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1129).....	4
2	Bakgrund och gällande rätt	5
3	Skattereduktionen för förvärvsinkomster förstärks	5
4	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	6
5	Konsekvensanalys.....	7
6	Författningskommentar	11

Sammanfattning

I januari 2021 infördes en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster. I promemorian föreslås att denna skattereduktion ska förstärkas samtidigt som utformningen av skattereduktionen justeras så att grundavdraget inte ska påverka reduktionens storlek. Förslaget innebär att skattereduktionen som huvudregel ska vara 1 720 kronor och ges till personer med en fastställd förvärvsinkomst som är högre än 65 000 kronor per år.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2022.

1 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1129)

Härigenom föreskrivs att 67 kap. 46 och 47 §§ inkomstskattelagen (1999:1129)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

67 kap.

46 §²

De som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret har rätt till skattereduktion för förvärvsinkomster om den *beskattningsbara* förvärvsinkomsten är högre än 40 000 kronor.

Sådan rätt till skattereduktion har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

47 §³

Skattereduktion enligt 46 § ska uppgå till 1 500 kronor, om inte annat följer av andra stycket.

För personer som har en *beskattningsbar* förvärvsinkomst mellan 40 000 kronor och 240 000 kronor ska skattereduktionen uppgå till 0,75 procent av skillnaden mellan den *beskattningsbara* förvärvsinkomsten och 40 000 kronor.

Skattereduktion enligt 46 § ska uppgå till 1 720 kronor, om inte annat följer av andra stycket.

För personer som har en *fastställd* förvärvsinkomst mellan 65 000 kronor och 265 000 kronor ska skattereduktionen uppgå till 0,86 procent av skillnaden mellan den *fastställda* förvärvsinkomsten och 65 000 kronor.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2022.

2. Lagen tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2021.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2020:1166.

³ Senaste lydelse 2020:1166.

2 Bakgrund och gällande rätt

I dag finns ett flertal olika skattereduktioner för fysiska personer som är hänförliga till deras inkomstskatt. Bland dessa kan t.ex. nämnas skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) i 67 kap. 5–9 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL, och skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning i 67 kap. 9 a–9 d §§ IL.

Som en del av bl.a. en grön skatteväxling infördes den 1 januari 2021 en skattereduktion för fysiska personer med förvärvsinkomster, såsom inkomst av arbete, socialförsäkringsförmåner och pension (prop. 2020/21:37). Skattereduktionen ges till fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret om deras beskattningsbara förvärvsinkomst är minst 40 000 kronor. Skattereduktion ska som huvudregel göras med 1 500 kronor. För personer som har en beskattningsbar förvärvsinkomst mellan 40 000 kronor och 240 000 kronor görs dock en infasning på så sätt att skattereduktionen i stället uppgår till 0,75 procent av skillnaden mellan den beskattningsbara förvärvsinkomsten och 40 000 kronor. Den som är obegränsat skattskyldig under del av beskattningsåret har rätt till skattereduktion för förvärvsinkomster med en andel som motsvarar andelen av beskattningsåret som den skattskyldige var obegränsat skattskyldig. Bestämmelser om skattereduktionen för förvärvsinkomster finns i 67 kap. 46–48 §§ IL.

I 67 kap. 2 § IL anges i vilken ordning de olika skattereduktionerna ska göras. Av bestämmelsen framgår bl.a. att skattereduktion för förvärvsinkomster ska göras efter jobbskatteavdrag och skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning, men före regional skattereduktion och underskott av kapital.

3 Skattereduktionen för förvärvsinkomster förstärks

Promemorians förslag: Skattereduktionen ska som huvudregel göras med 1 720 kronor. För personer som har en fastställd förvärvsinkomst mellan 65 000 kronor och 265 000 kronor ska skattereduktionen i stället uppgå till 0,86 procent av skillnaden mellan den fastställda förvärvsinkomsten och 65 000 kronor.

Skälen för promemorians förslag: Enligt januariavtalet, den sakkpolitiska överenskommelsen mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna, ska en kraftfull grön skatteväxling genomföras genom att höjda miljöskatter ger utrymme för att sänka skatterna på jobb och företagande. Målet är att den gröna skatteväxlingen ska omsluta minst 15 miljarder kronor. En utgångspunkt i den gröna skatteväxlingen är vidare att det totala skatteuttaget ska förbli detsamma. Höjda skatter på energi och miljöutsläpp ska alltså balanseras med en sänkning av andra skatter.

Skattereduktionen för förvärsinkomster infördes som en del av bl.a. den gröna skatteväxlingen. Skattereduktionen har getts en bred utformning med tyngdpunkt på låga och medelhöga förvärsinkomster, samtidigt som den fungerar som ett incitament för personer, särskilt med lägre inkomster, att komma ut i heltidsarbete. Syftet med skattereduktionen är alltså bl.a. att kompensera för höjda miljöskatter inom ramen för en grön skatteväxling, och att skapa incitament till att komma ut i heltidsarbete.

I takt med att uttaget av skatter på energi och miljöutsläpp ökar bör dessa balanseras med andra skattesänkningar. I enlighet med vad som aviserades i budgetpropositionen för 2021 remitteras därför ett förslag om att förstärka skattereduktionen för förvärsinkomster. Utrymmet i aviseringen medger att reduktionen ökar från 1 500 kronor till 1 720 kronor.

Det är vidare angeläget att skattereduktionen ges på lika villkor oavsett ålder. Eftersom grundavdraget är olika stort för personer under respektive över 65 år bör utformningen av skattereduktionen justeras i samband med den förslagna förstärkningen. För att grundavdragets storlek inte ska påverka infasningen av skattereduktionen bör den beräknas utifrån fastställd förvärsinkomst i stället för beskattningsbar förvärsinkomst. Förslaget innebär i denna del att för personer som har en fastställd förvärsinkomst mellan 65 000 kronor och 265 000 kronor ska skattereduktionen i stället för 1 720 kronor uppgå till 0,86 procent av skillnaden mellan den fastställda förvärsinkomsten och 65 000 kronor. Ändringen av beloppen i spannet justeras därmed så att den fastställda förvärsinkomsten för en person under 65 år utan sjoinkomstavdrag i stort sett motsvarar de tidigare beloppen för den beskattningsbara förvärsinkomsten.

Skattereduktionen föreslås även fortsättningsvis vara utformad på så sätt att det sker en infasning. Infasningen påbörjas vid en inkomstnivå som ungefär sammanfaller med den inkomstnivå då en person med enbart arbetsinkomster börjar betala skatt. Hela skattereduktionen ges vid en inkomstnivå som ungefärligen motsvarar inkomsten hos de lägsta kollektivavtalsenliga heltidslönerna. Vid införandet av skattereduktionen anförde regeringen att man hade för avsikt att framöver analysera om en indexering av dessa belopp kan behöva göras (prop. 2020/21:37 s. 21). Det finns därför skäl att återkomma i frågan om en indexering vid utformningen av skattereduktionen för 2023.

Lagförslag

Förslaget medför att 67 kap. 46 och 47 §§ IL ändras.

4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Lagändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2022 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2021.

Skälen för promemorians förslag: Ändringarna bör träda i kraft vid ett årsskifte. Lagändringarna föreslås därför träda i kraft den 1 januari 2022 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2021.

5 Konsekvensanalys

I detta avsnitt redogörs för förslaget effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

De offentligfinansiella effekterna till följd av ändrade skatte- och avgiftsregler beräknas i enlighet med Finansdepartementets beräkningskonventioner. Beräkningarna görs i ikraftträdandeårets priser och volymer och utgår vanligtvis från att beteendet hos individer och företag inte ändras till följd av förändringarna i skattereglerna. Antagandet om oförändrat beteende ger en god uppskattning av åtgärdernas effekt på kort och medellång sikt. På längre sikt, och för att analysera andra konsekvenser än de offentligfinansiella effekterna, kan ett mer dynamiskt synsätt behöva användas, där skattebaser tillåts bli påverkade av regeländringen.

Syfte och alternativa lösningar

Den gröna skatteväxlingen innebär att höjda miljöskatter ger utrymme för att sänka skatterna på jobb och företagande. Syftet med förslaget i denna promemoria är att bl.a. som en del av den gröna skatteväxlingen ytterligare sänka inkomstskatten för fysiska personer. Skattesänkningen föreslås ske genom att den breda skattereduktionen för förvärvsinkomster förstärks, dvs. inkomster från arbete såväl som socialförsäkringsförmåner. Någon skillnad på personer som är över eller under 65 år ska inte göras. Förslaget ska inte påverka skatteintäkterna för kommuner och regioner.

Ett alternativ till en förstärkning av skattereduktionen vore att höja grundavdraget. Vid en höjning av grundavdraget påverkas dock kommunernas skatteunderlag. Med beaktande av att kommunernas och regionernas skatteintäkter inte ska påverkas av förslaget bedöms det inte finnas något alternativ till att utforma förslaget som en skattereduktion. Skulle ingen förändring komma till stånd utblir de effekter som beskrivs i denna konsekvensanalys. Utöver vad som anges under avsnitt 4 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser bedöms ingen ytterligare hänsyn behöva tas till tidpunkten för förslaget ikraftträdande.

Offentligfinansiella effekter

Förstärkningen av skattereduktionen beräknas uppgå till 2,12 miljarder kronor årligen. Skattereduktionen påverkar inte kommunernas skatteintäkter utan minskar statens totala skatteintäkter.

Effekter för företagen

Företagen påverkas inte av skattereduktionen i någon direkt mening. I den mån förslaget på lång sikt leder till att fler människor kommer ut på arbetsmarknaden kan förslaget innebära att det blir något enklare för företagen att rekrytera personal. Den effekten bedöms dock som marginell. Förslaget bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt.

Effekter för enskilda och offentlig sektor

För dem som har fastställda förvärvsinkomster överstigande 65 000 kronor per år 2022 innebär förslaget att skatten sänks. För inkomster mellan 65 000 och 265 000 kronor uppgår skattereduktionen till 0,86 procent av den fastställda förvärvsinkomsten som överstiger 65 000 kronor. För fastställda förvärvsinkomster från och med 265 000 kronor uppgår skattereduktionen till 1 720 kronor om året, vilket är 220 kronor mer än enligt gällande regler. För att få skattesänkningen krävs att det finns tillräckligt med skatt att reducera. För dem med låga inkomster, stora underskott i kapital eller som har andra skattereduktioner som innebär att det inte finns tillräckligt med skatt att reducera kommer skattereduktionen minska skatten med det utrymme som finns. Skattereduktionen kan inte leda till att skatten blir mindre än noll.

Förslaget innebär att ca 7,2 miljoner människor får sänkt skatt. Den genomsnittliga skattesänkningen för dem som berörs blir ca 290 kronor per år.

Utformningen av skattereduktionen innebär att marginalskatten i normalfallet minskar med 0,11 procentenheter för fastställda förvärvsinkomster mellan 65 000 och 265 000 kronor per år. För fastställda förvärvsinkomster från och med 265 000 kronor blir marginalskatten oförändrad.

Den offentliga sektorn påverkas inte av förslaget utöver att den som arbetsgivare berörs på samma sätt som företagen.

Effekter för sysselsättning

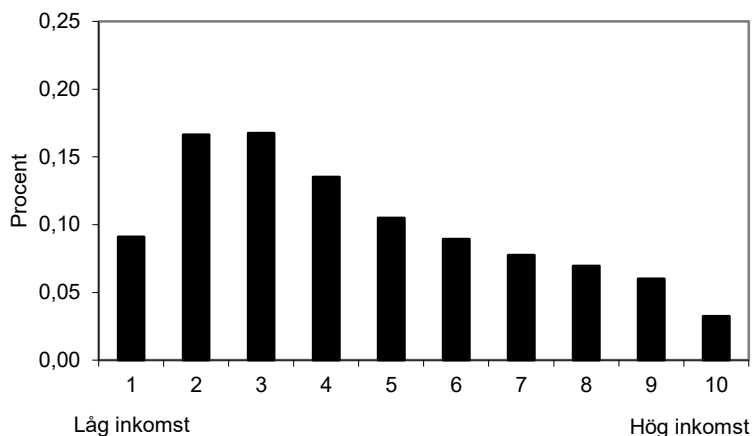
Förslaget innebär att det blir mer lönsamt att arbeta eftersom nettoinkomsten stiger till följd av förslaget. En beräkning i arbetsutbudsmodulen i FASIT (fördelningsanalytiskt statistiksystem för inkomster och transfereringar) uppskattar att förslaget kan leda till att antalet personer i arbete ökar. Förslaget beräknas samtidigt leda till ett minskat antal arbetade timmar bland dem som redan arbetar. På lång sikt uppskattas nettoeffekten på antalet arbetade timmar som helhet i ekonomin bli svagt positiv till följd av dessa båda effekter. Beräkningarna är behäftade med stora osäkerheter.

Fördelningseffekter

Eftersom skattereduktionen stiger med inkomsten upp till en fastställd förvärvsinkomst på 265 000 kronor per år och därefter utgörs av ett fast belopp får den störst effekt på ekonomisk standard i procentuella termer för personer med medel till medellåga inkomster. Att skattereduktionen nu

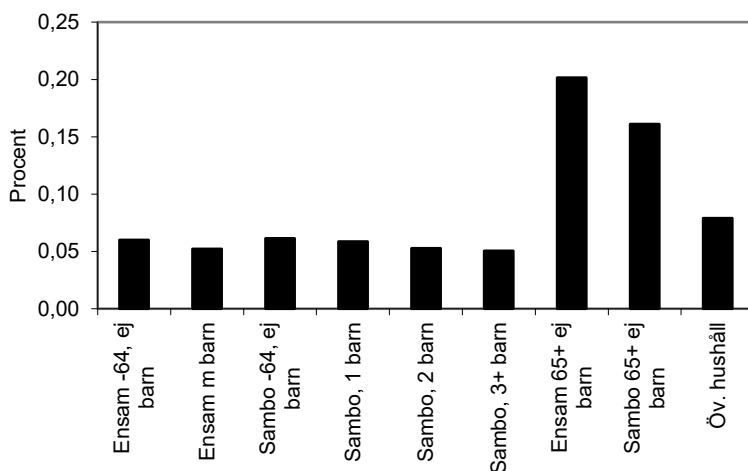
föreslås utgå från fastställd förvärvsinkomst innebär att en relativt större del i detta steg går till personer över 65 år, vilket gör att effekten blir procentuellt större i de lägre inkomstdecilerna. Ur ett fördelningsperspektiv har förslaget störst procentuell effekt i decilgrupp 2 till 4. Effekten avtar sedan i procentuella termer med stigande inkomster och är lägst i decilgrupp 10. Total sett påverkar reformen den ekonomiska standarden för 9,9 miljoner människor. Då beaktas effekten för samtliga hushållsmedlemmar inklusive barnen i hushållet.

Figur 1 Förändring av ekonomisk standard uppdelat på inkomstgrupper

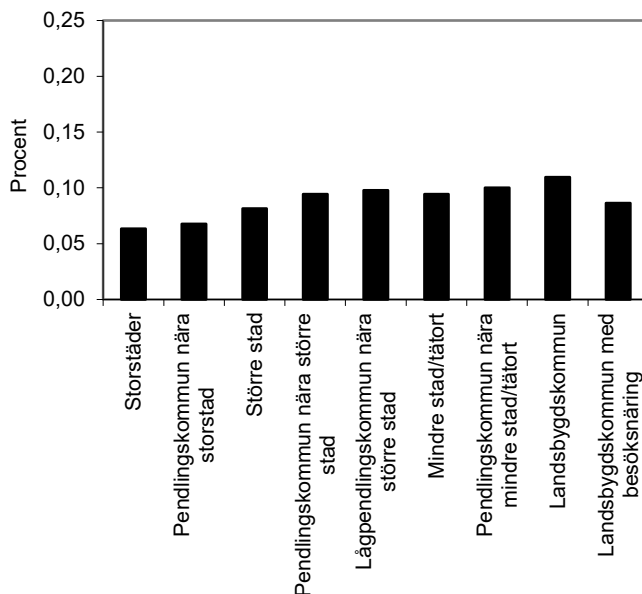
Effekten på ekonomisk standard är störst i hushåll med personer som är 65 år och äldre, vilket beror på att bytet från beskattningsbar till fastställd förvärvsinkomst slår igenom för denna grupp.

Figur 2 Förändring av ekonomisk standard uppdelat på hushållstyper.

Ur ett regionalt perspektiv ger reformen störst procentuell effekt i landsbygdskommuner. I storstäder, deras pendlingskommuner och större städer är effekten mindre än genomsnittet.

Figur 3 Förändring av ekonomisk standard uppdelat på kommungrupper

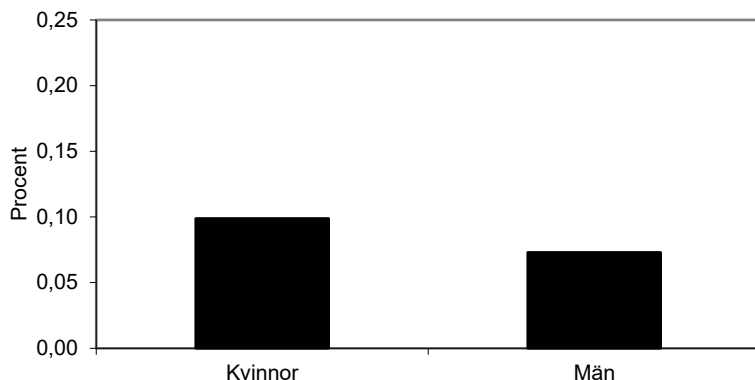

Effekter för jämställdheten

Fördelningseffekterna i avsnittet ovan beräknas på ekonomisk standard, vilket tar hänsyn till hela hushållets ekonomi. För att se hur förslaget påverkar skillnaden mellan kvinnors och mäns ekonomi används i stället individuell disponibel inkomst. Sammantaget är 50 procent av de som är direkt berörda kvinnor och 50 procent män. Bland de direkt berörda ökar individuell disponibel inkomst med i genomsnitt 298 kronor för kvinnor och 280 kronor för män.

Utslaget på samtliga individer i åldern 20 år och äldre, berörd eller icke berörd av reformen, innebär det en genomsnittlig ökning av den individuella disponibla inkomsten med omkring 263 kronor per år. Effekten är större för kvinnor (270 kronor) än för män (256 kronor). Den genomsnittliga förändringen för kvinnors individuella disponibla inkomst uppgår till 0,10 procent medan förändringen för män är ca 0,07 procent. Reformen bidrar endast marginellt till att förstärka den ekonomiska jämställdheten.

Figur 4 Förändring av individuell disponibel inkomst för de som är 20 år och äldre uppdelat på kvinnor och män

Effekter för myndigheter och de allmänna förvaltningsdomstolarna

Förslaget innebär att Skatteverket bl.a. måste anpassa sitt informationsmaterial samt blanketter och it-system. Förändringarna kommer att ingå i den anpassning som årligen görs med anledning av ny eller förändrad lagstiftning. Skatteverkets eventuellt tillkommande kostnader ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Förslaget bedöms inte påverka antalet mål i de allmänna förvaltningsdomstolarna och inte leda till några ökade kostnader.

Förslagets förenlighet med EU-rätten

Regeringen bedömde vid införandet av skattereduktionen för förvärvsinkomster att bestämmelserna var förenliga med det EU-rättsliga regelverket (prop. 2020/21:37 s. 29). De föreslagna ändringarna ger inte anledning att nu göra någon annan bedömning.

Övriga effekter

Förslaget bedöms inte få några effekter för miljön eller betydande effekter i övrigt.

6 Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

67 kap.

46 §

Paragrafen reglerar vem som kan få skattereduktion för förvärvsinkomster.

Ändringen i *första stycket* innebär att skattereduktionen beräknas utifrån fastställd förvärvsinkomst i stället för beskattningsbar förvärvsinkomst.

Som en följd av ändringen justeras även beloppet. Rätten till skattereduktion är därmed inskränkt till de personer som har en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 65 000 kronor. Hur den fastställda förvärvsinkomsten beräknas anges i 1 kap. 5 §.

Övervägandena finns i avsnitt 3.

47 §

Paragrafen reglerar storleken på skattereduktionen för förvärvsinkomster.

Ändringen i *första stycket* innebär att skattereduktionen höjs och ska göras med ett fast belopp om 1 720 kronor.

Ändringen i *andra stycket* innebär en justering av skattereduktionens infasning till följd av att beräkningen görs utifrån fastställd förvärvsinkomst i stället för beskattningsbar förvärvsinkomst. För personer med fastställd förvärvsinkomst mellan 65 000 och 265 000 kronor ska reduktionen, i stället för beloppet enligt första stycket, göras med 0,86 procent av skillnaden mellan den fastställda förvärvsinkomsten och 65 000 kronor.

Övervägandena finns i avsnitt 3.